

Ook in Europa: schrijversverzet tegen Google Print

19 oktober 2005

Ook in Europa reageren de verenigingen die de belangen van auteurs verdedigen met scepticisme op Google's plan om boeken te digitaliseren, zelfs nu het bedrijf de Google Print websites in acht Europese landen is gestart. Google Print werd vorig jaar geïntroduceerd. Gebruikers kunnen zoeken en resultaten vinden uit de tekst van boeken. Het was niet dan bij de introductie van het Google Library Program dat de eerste alarmbellen bij auteurs begonnen te rinkelen. Ze vrezen dat Google de auteurswetgeving met voeten gaat treden door hun boeken zonder toestemming te scannen. In Europa is, naast het Google en Yahoo-initiatief, een eigen programma voor de digitale bibliotheek opgestart. Om de database waarin de boeken worden opgenomen te vullen wordt gebruik gemaakt van twee programma's: Google Publisher en Google Library. Uitgevers die het programma ondersteunen sturen Google een lijst van boeken die zij in het Print-programma opgenomen willen zien. Vervolgens scant of de uitgever of Google het gehele boek. Het Library-programma behelst de deelname van bibliotheken om het gehele of een deel van hun bestand te digitaliseren. Als gebruikers vervolgens Google Print doorzoeken wordt de pagina waarop de zoekterm voorkomt getoond. Gebruikers kunnen het document niet opslaan of printen vanaf de site. Boeken die niet langer door het auteursrecht worden beschermd, zijn in het geheel te raadplegen.

In augustus werd door Google het programma gelanceerd in Frankrijk, Italië, Duitsland, Nederland en Spanje, maar in sommige landen is het concept nog niet erg populair. 'Most U.K. publishers have not done deals with Google', stelt Mark Le Fanu, algemeen secretaris van de Society of Authors, een Britse organisatie die schrijvers ondersteunt door hen te adviseren over onder andere contracten. Google's programma is nog niet gelanceerd in Groot-Brittannië, maar sommige uitgevers hebben al wel de kans gekregen in te schrijven op het project. De meeste uitgevers in Groot-Brittannië benaderen het programma met voorzichtigheid, bang als ze zijn voor de auteursrechtconsequenties, zo zegt Le Fanu. Waarschijnlijk is dat niet-academische uitgevers toestemming moeten vragen aan iedere auteur waarvan ze werk hebben gepubliceerd voordat de de boeken aan Google kunnen aanbieden. Veelal is dat contractueel zo geregeld. Waarschijnlijk zijn de meeste deelnemende uitgevers in Europa academische uitgevers, zo stelt Le Fanu: 'Academic publishers are enthusiastic of the initiative because they see it as promoting sales of books that don't get into bookshops'. Hun contracten met auteurs staan over het algemeen digitale reproductie toe, waardoor ze geen aparte goedkeuring van hun auteurs nodig hebben. Auteursgroepen in Europa zijn net zo verontwaardigd als hun brancheleden in de VS. In Europa worden nog geen rechtzaken aangespannen, maar schrijvers zijn over het algemeen niet erg gelukkig, zo stelt Maureen Duffy, die tot voor kort voorzitter was van het European Writer's Congress, een federatie van 55 schrijversverenigingen verspreid over Europa. 'We wish Google had consulted us first. It's an interesting technological development that could make our work more accessible, but tied up with that is that we'd want to have some say in the conditions in which it was protected.' Bij Google was geen commentaar op het Europese programma. Duffy vermoedt dat Google al begonnen is met het digitaliseren van het werk van Europese auteurs, waarschijnlijk als onderdeel van het Library-programma. Sommige

bibliotheken die deelnemen in het programma, zoals de Bodleian Library van Oxford University hebben gespecificeerd dat alleen boeken uit het publieke domein mogen worden gedigitaliseerd. Dat behelst ook alle boeken waarvan de auteursrechten zijn verlopen. Andere bibliotheken, zoals die van de Universiteit van Michigan, staan ook toe dat fragmenten van beschermde boeken worden getoond. Google staat het auteurs toe zich terug te trekken uit het project. 'That turns copyright law on its head', stelt Le Fanu. Normaal gesproken dient de gebruiker van auteursrechtelijk beschermd materiaal toestemming krijgen om het te gebruiken. Daarnaast blijkt dat vele auteurs in Europa niet weten dat ze uit het programma kunnen stappen; Duffy was er in ieder geval niet bekend mee. 'We've not been offered to decline yet', stelt ze. Duffy ziet echter wel potentie in het programma: 'It's not something we want to be Luddites about, but we do want a proper protective environment and proper consultation, and preferably some money'. Want daar draait het uiteindelijk toch om....